

Täysistunto

Perjantai 21.2.2020 klo 13.00—13.28

5. Lakialoite laiksi liikenneturvallisuusmaksusta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 40/2019 vp Kalle Jokinen kok ym.

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

Keskustelu

13.23 Kalle Jokinen kok (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä lakialoitteessa esitetään, että liikenneturvallisuusmaksusta annetun lain 4 §:ää muutettaisiin niin, että liikenneturvallisuusmaksun määrä olisi 1,5 prosenttia vakuutusmaksutulosta. Liikenneturvallisuusmaksun prosenttiosuutta ehdotetaan nostettavaksi siksi, että voidaan varmistaa lakisääteisen liikenneturvallisuustoiminnan rahoitus.

Lain mukaan liikennevakuutusyhtiöltä kerätään veroluonteista liikenneturvallisuusmaksua, jonka määrä on 1 prosentti pakollisten liikennevakuutusten vakuutusmaksutulosta. Vastaavasti valtion talousarviossa osoitetaan määräraha tieliikenteen turvallisuuden edistämiseen. Liikenneturvallisuusmaksuna kerätty rahamäärä on pienentynyt voimakkaasti viime vuosina, jopa viidenneksellä. Tavoitteena on, että liikenneturvallisuusmaksuna kerättävä raha vastaisi lakisääteisen liikenneturvallisuustyön rahoitustarvetta.

Arvoisa puhemies! Vuonna 2016 valmistetuilla säännösmuutoksilla liikenneturvallisuusmaksu muutettiin veroluonteiseksi maksuksi, ja vastaavasti talousarviossa osoitetaan rahoitus tieliikenneturvallisuuden edistämiseen. Liikenne- ja viestintävirasto jakaa tuon rahoituksen hakemuksen perusteella liikenneturvallisuustyöhön. Tuolloin hallituksen esityksen perusteena oli, että tavoitellaan nimenomaan liikenneturvallisuustyön jatkuvuutta, ja tällä viitattiin Liikenneturvan, Liikennevakuutuskeskuksen Onnettomuustutkintainstituutin ja Ahvenanmaan maakunnan liikenneturvallisuustyöhön. Lakia valmisteltaessa arvioitiin, että maksutulo lisääntyisi. Arvio oli kuitenkin virheellinen, ja liikennevakuutuksen maksutulo on vähentynyt voimakkaasti vuodesta 2016. Jo vuonna 2017 maksutuloon perustuva liikenneturvallisuusmaksu väheni 9 miljoonasta 7,7 miljoonaan, ja vuoden 2020 talousarviossa maksutulo oli vähentynyt enää 7,3 miljoonaan. Ennakkotietojen mukaan maksutulon aleneva kehityssuunta jatkuu edelleen.

Liikenteen ja ajoneuvojen määrät eivät kuitenkaan ole vähentyneet, eikä siten liikenneturvallisuustyön tarve ole vähentynyt. Nykytilanteessa liikenneturvallisuusmaksukertymä ei ole riittänyt kattamaan lakisääteisen liikenneturvallisuustyön tarvitsemia vakiintuneita resursseja. Vuoden 2019 talousarviossa ministerit Orpo ja Berner ja vuoden 2020 talousarviossa ministerit Lintilä ja Marin korottivat liikenneturvallisuustyön määrärahaa suuremmaksi kuin mitä liikenneturvallisuusmaksulla on kerätty. Tarkoituksena oli, että mää-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 11/2020 vp

räraha saadaan pidettyä lähes edellisiä vuosia vastaavalla tasolla. Tästä ymmärryksestä liikenneturvallisuustyötä kohtaan kiitos edellä mainituille ministereille. Samanaikaisesti kustannukset ovat kuitenkin kasvaneet, joten reaaliset resurssit liikenneturvallisuustyölle ja onnettomuustutkintatyöhön ovat korotuksista huolimatta jo vähentyneet.

Lakisääteisen liikenneturvallisuustyön rahoitus ei voi olla kiinni vuosittaisesta keskeisten ministerien hyväntahtoisesta käsiohjauksesta. Turvallisuus on kansalaisten perusoikeus, ja se koskee myös oikeutta turvalliseen liikkumiseen ja liikenteeseen. Suomi on asettanut EU:n linjausten mukaiset tavoitteet tieliikenteen turvallisuuden parantamiseksi ja liikenteessä loukkaantuneiden ja menehtyneiden määrän vähentämiseksi. Turvallisuuteen vaikuttavat keskeiset kohdealueet ovat ihminen, kulkuneuvot ja liikenteen infra. Kaikkiin edellä mainittuihin pitää jatkuvasti panostaa, ja kattava, vahinkoja ennalta estävä, ajan vaatimuksiin ja ilmiöihin perustuva työ pitää varmistaa. Tieliikenteessä turvallisen liikkumisen kokemus kuuluu kaikille. Siksi tämä lakialoite on tehty.

Keskustelu ja asian käsittely keskeytettiin.